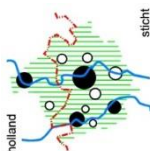

NIEUWSBRIEF

Februari 2015

STICHTS-HOLLANDSE HISTORISCHE VERENIGING

opgericht in 1957

gevestigd te Woerden

werkgebied: de (voormalige) gemeenten: Bodegraven, Driebruggen, Harmelen, Kamerik, Linschoten, Montfoort, Oudewater, Snelrewaard, Willeskop, Woerden, Zegveld
secretariaat: Bastion Willem 33, 3445 DG Woerden / tel: 0348 419 277 / mail@shhv.info / www.shhv.info
bank: IBAN: NL05 INGB 0000 330797 t.n.v. Stichts-Hollandse Historische Vereniging te Woerden
KvK-nummer: 40.46.44.34

Van de bestuurstafel

Voor de taken die ons nog wachten, komen wij graag in contact met leden die een actieve rol willen vervullen in het bestuur of in de Activiteiten Commissie, De Boekentafel (Stichts-Hollandse Bijdragen), de redactie Heemtijdinghen of in andere commissies. Neem eventueel contact op via mail@shhv.info of 06-53754321.

Namens het bestuur, Hans Noppen, wnd. voorzitter

Contributie 2015 (herinnering)

Het nieuwe contributiejaar is begonnen. Voor leden geldt evenals in 2014 een contributie van € 25,00 per jaar; partnerleden en junior-leden betalen € 10,00 per jaar. De contributie (en een vrijwillige extra bijdrage, die wij zeer op prijs stellen) kan worden overgemaakt worden op onze bankrekening:

NL05 INGB 0000 330797 t.n.v. Stichts-Hollandse Historische Vereniging te Woerden.

Vermeld uw lidnummer (dat vindt u op uw lidmaatschapskaartje en op de envelop met Heemtijdinghen die u eerder ontving) en geef de naam van de vereniging nauwkeurig aan, zoals hierboven. Bij deze NB worden de facturen verzonden aan leden die nog niet betaald hebben.

Met genoegen nodigt het bestuur u uit voor de volgende activiteiten:

Ridderlijke Deutsche Orde

Parochiecentrum De Dam, Wilhelminaweg 79, 3441 XB Woerden (toegang gratis)

Dinsdag **17 februari 2015** 20:00-22:00 uur

Een lezing door Mr. Jan Cees van Hasselt

In deze lezing over de Ridderlijke Deutsche Orde, Balije van Utrecht, zal worden ingegaan op de geschiedenis van deze oude Ridderorde. De orde is ooit begonnen als kruisridderorde en is opgericht in 1189 in het Heilige Land. Het eerste Deutsche Huis in Utrecht stamt uit 1231. Aan de hand van verschillende gebeurtenissen wordt aandacht besteed aan de ontwikkelingen tussen 1231 en heden. Daarbij moet men denken aan de schenkingen van grondgebied in de Noordelijke Nederlanden, de Reformatie en zijn gevolgen, de ontwikkelingen tijdens de Bataafse revolutie en de Napoleontische tijd, het herstel in 1815 en de spannende periode in 1915. Tegelijkertijd wordt de secularisatie aangestipt, de losmaking uit het internationale verband van de Orde en de overgang tot het Protestantisme. Tenslotte zal worden ingegaan op het huidige werk van het fonds.

De lezing wordt gegeven door de heer Mr. J. C. van Hasselt (Rotterdam, 30-04-1948), sinds 2002 in functie als (gehonoreerd) secretaris van de Ridderlijke Deutsche Orde, Balije van Utrecht.

De heer van Hasselt heeft Nederlands Recht gestudeerd aan de Universiteit Utrecht en is werkzaam geweest als kabinetschef van de Commissaris van de Koningin in Overijssel. Hij was actief als politicus in Zwolle.

NIEUWSBRIEF

Februari 2015

De heer van Hasselt is tevens voorzitter van de Stichting Huis Bergh te 's-Heerenberg en van de Stichting De Boom te Leusden (landgoed- en goede doelen stichting), en als Gildemeester van de Sint Antonie Grote Broederschap te Zutphen.

Los van deze lezing organiseert de SHHV op **woensdagmiddag 4 maart** een excursie naar het Duitse Huis in Utrecht. Nadere bijzonderheden later in deze NB.

Vooraankondiging

Drie Woerdenaren in de tweede wereldoorlog: een scholier, een verpleegster, een filosoof

Het kasteel / Prinsenzaal (toegang gratis)
Maandag **30 maart 2015** 20:00-22:00 uur
Een lezing door Prof. dr. Wout Ultee

De historicus Van der Boom beweerde in 2012, op grond van oorlogsdagboeken, dat zowel omstanders als slachtoffers niets wisten van het lot van de uit Nederland weggevoerde Joden. Is dit waar of onwaar? Wout Ultee onderzocht de houdbaarheid van deze stelling aan de hand van gegevens uit een enquête die hij tussen 2004 en 2010 hield onder Nederlanders, die voor 1930 waren geboren. En zal hij ook ingaan op het wel en wee van drie Joodse inwoners van Woerden gedurende de oorlog en wat zij en/of de omstanders wisten.

Woerden, 'Joods monument' (foto: Hein van Liempd, CBK Utrecht)

Ten eerste schrijft de scholier Han Gerritsen in zijn dagboek dat de inwoners van Woerden de leden van de familie Izaks nooit zouden terugzien. De in Woerden geboren en in de psychiatrische kliniek Het Apeldoornsche Bosch werkzame Elly van Creveld zei decennia na de oorlog in haar getuigenis voor het Spielberg project dat de schellen haar van de ogen vielen toen ze zag hoe de patiënten uit hun paviljoens werden gehaald. En Ernst Mayer woonde aan het begin van de oorlog in Woerden en schreef tijdens zijn onderduik in Utrecht en daarna in Woerden twee filosofieboeken. Zijn levensverhaal maakt duidelijk dat onderduik niet alleen werd geboden omdat hulpverleners aannamen dat Joden de gaskamer te wachten stond. Wout Ultee concludeert dat Van der Booms stelling verwaarloost dat de Jodenvervolgning in fasen verliep en de meeste Nederlanders van het gebeuren in die fasen wisten.

Wout Ultee is emeritus hoogleraar sociologie aan de Radboud Universiteit Nijmegen en onderzocht onder meer stijging en daling op de maatschappelijke ladder in Nederland, de trend in kerkelijk gemengde huwen in Nederland en Duitsland en wie trouwt met wie wat betreft opleiding in 67 landen van de wereld. Voorts schreef hij in 1999 voor de SHHV het onderzoeksrapport "We mogen nergens heen, we moeten naar Vught, de joodse inwoners van Woerden, 1930-1947".

Na de bevrijding, de loodzware jaren 1945-1950

De Kloosterhoeve, Harmelen (toegang gratis)
Donderdag **30 april 2015** 20:00-22:00 uur
Een lezing door Ad van Liempd

Overige zaken

Geschiedenis online prijs

De uitreiking van de Geschiedenis Online Prijs vindt dit jaar plaats op **donderdag 12 februari 2015** in de aula van de Koninklijke Bibliotheek, Prins Willem-Alexanderhof 5 te Den Haag.

Zie voor meestemmen: <http://www.geschiedenisonlineprijs.nl> .

Wilt u aanwezig zijn ten tijde van de uitreiking? Dat kan!

U bent, vanaf 13.30 uur, van harte welkom!! Ook dit jaar is de toegang gratis.

NIEUWSBRIEF

Februari 2015

Leo Gestel (1881-1941)

Van de in Woerden geboren schilder Leo Gestel wordt vanaf 25 januari in Singer Laren (www.singerlaren.nl) het beste werk uit zijn veelzijdige oeuvre geëxposeerd. Hij behoorde samen met Piet Mondriaan en Jan Sluijters tot de belangrijkste vernieuwers van de Nederlandse schilderkunst. De felgekleurde landschappen en provocerende naakten die zij rond 1910 schilderden waren ongekend en zorgden voor grote opschudding in de Amsterdamse kunstwereld. Van de drie kan Gestel met recht de mooiste modernist genoemd worden. Hij liet zich inspireren door de nieuwste stromingen uit Parijs: pointillisme, fauvisme, kubisme en futurisme.

In Amsterdam leidde Leo Gestel een bohemien kunstenaarsbestaan. Zijn landschappen en naakten behoren tot de meest stralende in hun genre. Later maakte Gestel portretten en bloemstillevens in kubistische en futuristische stijl. De kubistische landschappen uit Mallorca worden als zijn beste werken beschouwd. Zie ook het schilderij *Schoven laden* in ons Woerdens Stadmuseum. Bij de tentoonstelling verschijnt een rijk geïllustreerde publicatie van 176 pagina's en is onder meer verkrijgbaar in het museum.

Kengetallenonderzoek Historische verenigingen

Bent u geïnteresseerd in de verschillende historische verenigingen in onze provincie Utrecht, zie dan de publicatie van Landschap Erfgoed Utrecht, Resultaat Kengetallenonderzoek Historische verenigingen, via onze website: www.shhv.info.

NIEUWSBRIEF

Februari 2015

EXCURSIE

Ridderlijke Duitse Orde

De SHHV organiseert een excursie naar het Duitse Huis in Utrecht, Springweg nr.25.
Woensdagmiddag **4 maart 2015**

De Ridderlijke Duitse Orde (RDO) 'Balijs van Utrecht' zetelt sinds 1231 in Utrecht. Toentertijd was deze kloosterorde gevestigd in een pand net buiten de stadsmuren, ter hoogte van de Tolsteegsingel. Ruim honderd jaar later verhuisde de Orde naar het 'Duitse Huis' aan de Springweg binnen de muren van de stad. Dit is sindsdien de hoofdzetel van de RDO.

Oorspronkelijk richtte de Balijs van Utrecht zich voornamelijk op de geestelijke vorming van de eigen leden. Ook ontwikkelden ze zich tot een charitatief vermogensfonds, waarvan het vermogen voor een groot deel gevormd wordt door in de loop der eeuwen verkregen agrarisch grondbezit.

Tegenwoordig is de RDO Balijs van Utrecht met name bekend om het waardevolle cultuurhistorische erfgoed dat zij beheren. Zo bezitten zij onder andere het oudste middeleeuwse archief van Nederland, waarvan de fraaiste stukken dateren uit het begin van de dertiende eeuw.

Daarnaast bezit de RDO een unieke serie portretten van alle landscommandeurs van de Balijs van Utrecht, de zogenaamde kwartierstaten en een bijzondere collectie middeleeuwse munten. De totale collectie is ondergebracht in het veertiende-eeuwse 'Duitse Huis', dat nog altijd de zetel is van de Balijs van Utrecht.

Het programma is als volgt:

- 13.05 uur: Verzamelen in de hal van station Woerden.
- 13.24 uur: Vertrek trein richting Utrecht.
- 13.34 uur: Aankomst in Utrecht, lopen naar het Duitse Huis aan de Springweg nr.25.
- 14.00 uur: Ontvangst met koffie of thee en daarna een rondleiding door het Duitse huis door de heer J.C. van Hasselt. Speciale aandacht zal worden besteed aan het middeleeuwse archief, waar door de archivaris verschillende stukken zullen worden klaar gelegd die de regio Woerden betreffen.
- 15.30 uur: Drankje voor eigen rekening in Brasserie Goeie Louisa van Hotel Karel V.
- 16.15 uur: Terugkeer naar station Utrecht en trein naar Woerden, al dan niet gezamenlijk.

Op **17 februari** geeft de heer Van Hasselt een lezing over de RDO die wij u aanbevelen ter voorbereiding op deze excursie, zie eerder in deze NB.

De kosten voor deze excursie bedragen € 3,00 per persoon, te voldoen bij aanvang van de excursie.

Als er genoeg kortingskaarten aanwezig zijn, kan er met korting worden gereisd.

U kunt zich opgeven voor deze excursie via: mail@shhv.info.

Verdere informatie: Marianna Kersten (0348 415528, e-mail: kersten33@kpnplanet.nl)

Wees er snel bij want het aantal deelnemers is beperkt tot 30!